

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 24 lutego 2026 r. bez udziału stron
wniosku SSN Tomasza Demendeckiego z dnia 26 listopada 2024 r. o wyłączenie
SSN Włodzimierza Wróbla od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 93/23
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z
dnia
27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej powoływana jako:
„u.s.p.”)

postanowił:

**wyłączyć SSN Włodzimierza Wróbla od udziału w rozpoznaniu
sprawy o sygn. akt I ZB 93/23.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 26 listopada 2024 r. SSN Tomasz Demendecki wniósł na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. w zw. z art. 10 § 1 i art. 29 § 24 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1093, zwanej dalej: „u.SN”), o wyłączenie SSN Włodzimierza Wróbla od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 93/23.

Wnioskodawca, zważając na względy ostrożności procesowej, wyraźnie zaznaczył, iż wniosek o wyłączenie wskazanego sędziego, zarejestrowany pod sygn. akt I ZO 157/24, został oparty na odmiennych podstawach faktycznych niż niniejszy, wobec czego brak jest jakichkolwiek podstaw do pozostawienia go bez rozpoznania.

Analiza argumentacji powołanej przez wnioskodawcę wskazuje, iż wnioskujący przyczyn uzasadniających zastosowanie instytucji określonej w art. 41 § 1 k.p.k., upatruje w okoliczności, że SSN Włodzimierz Wróbel wielokrotnie wypowiadał się w przestrzeni medialnej na temat sędziów Sądu Najwyższego powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz.3), prezentując w sposób jednoznaczny pogląd, iż każdy z nich nie jest sędzią w rozumieniu Konstytucji RP, a „neo-sędzią” pozbawionym przymiotu niezależności i niezawisłości i z tego względu udział takiej osoby w składzie orzekającym w każdym wypadku skutkuje nienależytym składem sądu i nieważnością postępowania.

W ocenie wnioskodawcy, powyższe istniejące i skonkretyzowane okoliczności, zestawione z przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie o sygn. akt I ZB 93/23, prowadzą do wniosku o uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności SSN Włodzimierza Wróbla, mającego rozstrzygnąć kwestię jego bezstronności. Pomiędzy podnoszonymi okolicznościami, które mają charakter rzeczywisty i obiektywny, a rozstrzygnięciem wskazanej sprawy zachodzi związek funkcjonalny, w pełni pozwalający na wyprowadzenia wniosku o istnieniu uzasadnionej wątpliwości co do braku bezstronności wskazanego sędziego w rozstrzygnięciu tej sprawy. Prezentowane przez sędziego poglądy unicestwiają bowiem istotę instytucji testu bezstronności, gdyż wskazywany sędzia w sposób kategoriyczny i wyprzedzający efekt jego przeprowadzenia, niejako z góry przesądza o rezultacie postępowania w sprawie I ZB 93/23, przyjmując niewzruszalne założenie, iż SSN Tomasz Demendecki nie spełnia wymogów niezawisłości i bezstronności.

W ocenie wnioskodawcy, wymieniony sędzia, wyrażając przytoczone wyżej poglądy, jednoznacznie wykazał, iż nie posiada przymiotu bezstronności niezbędnego do obiektywnego rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 93/23 - jak też jakiegokolwiek sprawy dotyczącej sędziego Sądu Najwyższego powołanego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, albowiem każdego sędziego

powołanego w tej procedurze a prion uważa za pozbawionego cech niezawisłości i bezstronności, niezależnie od okoliczności towarzyszącym jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu oraz realiów konkretnej sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

W postępowaniu w przedmiocie badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości lub bezstronności, określonym w art. 29 § 4 – 25 u.SN, możliwe jest wyłączenie wylosowanego sędziego od udziału w rozpoznaniu takiej sprawy. Może to nastąpić gdy: 1) zachodzą okoliczności skutkujące wyłączeniem wylosowanego sędziego z mocy prawa (*iudex inhabilis*), lub 2) gdy wniosek o wyłączenie złoży strona wskazując na zaistnienie okoliczności, o których mowa w art. 41 § 1 k.p.k. – por. mającą moc zasady prawnej uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt I KZP 22/22, albo 3) gdy żądanie wyłączenia (wniosek o wyłączenie) go od udziału w sprawie zgłosi wylosowany sędzia, a także 4) w wyniku wszczętego z urzędu postępowania o wyłączenie w sytuacji, gdy nie dojdzie do „samowylączenia” się wylosowanego sędziego (por. np. E. Skrętowicz, *Iudex inhabilis i iudex suspectus w polskim procesie karnym*, Lublin 1994, s. 70, R. Kmiecik, *Tryb wyłączenia sędziego i prokuratora w kodeksie postępowania karnego*, Prokuratura i Prawo, 1999, nr 11 – 12, s. 23, K. Papke – Olszauskas, *Wyłączenie uczestników procesu karnego*, Gdańsk 2007, s. 147 – 155 i s. 180 – 181).

W realiach niniejszej sprawy ma miejsce sytuacja ujęta w pkt 2. Złożony wniosek w trybie art. 29 § 5 u.SN o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności dotyczy SSN Tomasza Demendeckiego, który tym samym jest stroną w danym postępowaniu i ma uprawnienie do złożenia wniosku o wyłączenie sędziego wylosowanego do składu orzekającego w sprawie o sygn. akt I ZB 93/23.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. (który to przepis znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie – por. 128 u.s.p.), sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Dla stwierdzenia podstawy wyłączenia sędziego, wymagane jest zatem istnienie określonej okoliczności, która zestawiona

z przedmiotem rozstrzygnięcia w określonej sprawie, prowadzi do wniosku o uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego, mającego ją rozstrzygnąć. Oznacza to, że pomiędzy podnoszonymi okolicznościami, które powinny mieć charakter rzeczywisty i obiektywny, a rozstrzygnięciem konkretnej sprawy musi zachodzić związek funkcjonalny, pozwalający na możliwości wyprowadzenia z nich wniosku o istnieniu uzasadnionej wątpliwości co do braku bezstronności w rozstrzygnięciu tej sprawy. Uzasadniona wątpliwość co do bezstronności, w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k., zachodzi zatem zawsze *in concreto*, a nie *in abstracto*. Nie może zatem stanowić jedynie subiektywnego przekonania określonej osoby, lecz winna być konkretna, realna, obiektywna i poddająca się zewnętrznej weryfikacji (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2012 r., III KK 214/11). Wymóg bezstronności sędziego należy rozumieć zarówno w aspekcie braku przejawów subiektywnej stronniczości sędziego lub jego osobistych uprzedzeń, jak i konieczności obiektywnej bezstronności sądu, który winien dawać wystarczające gwarancje, by wykluczyć wszelkie uprawnione wątpliwości w tej mierze (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2018 r., III KK 244/17).

Mając na uwadze powyższe motywy prawne oraz treść przedmiotowego wniosku, Sąd Najwyższy wyłączył SSN Włodzimierza Wróbla od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 93/23, dotyczącej rozpoznania wniosku, złożonego w trybie art. 29 § 5 u.SN, o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Tomasza Demendeckiego. Rozpoznanie wniosku ze sprawy o sygn. akt I ZB 93/23 przez SSN Włodzimierza Wróbla budzi uzasadnione wątpliwości co do jego obiektywizmu i bezstronności w oczach opinii publicznej – zgodnie ze standardami ustawowymi oraz Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Nie może pozostawać bowiem obiektywnie bezstronna osoba, która wypowiada się w przestrzeni medialnej na temat sędziów Sądu Najwyższego powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz.3), prezentując w sposób jednoznaczny pogląd, iż każdy z nich nie jest sędzią w rozumieniu Konstytucji RP, a „neo-sędzią”. Nie jest to określenie języka

prawnego i nie występuje ono w żadnych aktach prawa polskiego tudzież prawa międzynarodowego.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[a.ł.]

Maria Szczepaniec